

VolkswagenStiftung

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PUBLIC ÎN ROMÂNIA ȘI ÎN ZONELE LIMITROFE ÎN SECOLELE 19–20: MODERNIZARE, MOBILIZARE POLITICĂ ȘI CONSTRUCȚIE NAȚIONALĂ

Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Chișinău 3–4 mai 2019

Participanți: Constantin ARDELEANU, Lucia ARGINT, Eduard BAIDAUȘ, Philippe H. BLASEN, Ramona CARAMELEA, Igor CAȘU, Ludmila COADĂ, Andrei CUȘCO, Aurelia FELEA, Anca FILIPOVICI, Dragoș JIPA, Cătălina MIHALACHE, Oana-Maria MITU, Sergiu MUSTEAȚĂ, Irina NASTASĂ-MATEI, Petru NEGURĂ, Leonidas RADOS, Dragoș SDROBIȘ, Flavius SOLOMON, Ana-Maria STAN, Alex VORONOVICI

Acest workshop este organizat cu sprijin financiar din partea programului de burse **Pontica Magna**, derulat în cadrul **Colegiului Noua Europă** din București, cu sprijinul **VolkswagenStiftung**.

Suport instituțional: Universitatea Liberă Internațională din Moldova (Chișinău) și Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice – Centrul de Sociologie și Psihologie Socială (Chișinău).

PROGRAM

Vineri, 3 mai (15.00–18.30)

14.30–14.45 – *Înregistrarea participanților*

14.45–15.00 – *Cuvânt de binevenit și scurtă introducere în subiectul colocviului*
(Petru Negură, Constantin Ardeleanu)

15.00–16.30

Secolul 19 lung: România și Basarabia (Imperiul Țarist)

Moderator: Constantin Ardeleanu

Cătălina Mihalache (Iași), *Construcția unei instituții moderne românești, momente-cheie și semnificații: inspecția școlară în secolul al XIX-lea*

Leonidas Rados (Iași), *Examenul la începuturile sistemului românesc de învățământ public. Bacalaureatul*

Ramona Caramelia (București), *Examenle publice în școlile secundare din Vechiul Regat. „Emulațiune”, clasificare și control social*

16.30–16.45: Pauză cafea

Moderator: Petru Negură

Ludmila Coadă (Chișinău), *Zemstvele și învățământul public din Basarabia: practici, provocări și lecții învățate*

Flavius Solomon (Iași), *Tentația integrării. Emigrația rusă și studiile de medicină în România în anii 1870–1880*

Lucia Argint (Chișinău), *Rolul și modalitățile de implicare a Consiliului de Epitropi în administrarea instituțiilor de învățământ feminin din Basarabia la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea*

Andrei Cușco (Chișinău/ Iași), *Mediile universitare ruse, mobilizarea etnică și mișcările naționale la periferie: cazul Basarabiei (1898–1914)*

18.30-19.30 (Librăria din Centru) – Lansare de carte: Alberto Basciani, *Dificila Unire. Basarabia și România Mare, 1918-1940*, Chișinău, Cartier, 2018. Vorbitori: Virgil Pâslariuc, Cătălina Mihalache, Petru Negură.

19.45 Cină

Sâmbătă, 4 mai, 09.00–12.30

România și zonele limitrofe în perioada interbelică (1918–1940)

Moderator: Cătălina Mihalache

Philippe H. Blasen (Iași), *Școlile germane din Basarabia de sud în timpul dictaturii regale (1938–1940)*

Oana-Maria Mitu (Galați), *Cadrul didactic minoritar în contextul procesului interbelic de naționalizare culturală a sudului Basarabiei*

Petru Negură (Chișinău), *Învățătorii de școală primară din Basarabia românească și Transnistria sovietică în perioada interbelică: între stat și țărani*

Anca Filipovici (Cluj), *„Credință și Muncă pentru Țară și Rege”*: strategii de mobilizare a tineretului român prin Straja Țării

11.00–11.15. Pauză cafea

Dragoș Sdrobiș (Cluj), *Anticamera elitei tehnice: studentul politehnist în România 1919–1940*

Ana-Maria Stan (Cluj), *Inițiative / proiecte clujene pentru o lege a învățământului superior în perioada interbelică*

Dragoș Jipa (București), *A fi profesor de literatură franceză în România interbelică: Charles Drouhet, Universitatea din București*

12.45–14.00. Prânz

Sâmbătă 4 mai, 14.00–18.00

Moderator: Andrei Cușco

Perioada comunistă / socialistă în RSS Moldovenească și România

Igor Cașu (Chișinău), *Relațiile dintre corpul didactic și studenți la Universitatea de Stat din Chișinău în perioada comunistă*

Aurelia Felea (Chișinău), *Campania anti-cosmopolită în instituțiile de învățământ superior din RSS Moldovenească (1948–1950)*

Irina Nastasă-Matei (București), *Migrație academică și diplomație culturală în timpul Războiului Rece. Bursele Humboldt pentru România în contextul Europei de Est*

15.30–15.45. Pauză cafea

Învățământ și politici identitare în Republica Moldova și regiunile separatiste Transnistria și Donbas

Sergiu Musteață (Chișinău), *Învățământul istoric în RSSM între educație, ideologie și propagandă comunistă*

Alex Voronovici (Chișinău / Moscova), *Predarea separatismului: politică istorică și manuale școlare în republicile nerecunoscute din Donbass și Transnistria*

Eduard Baidaus (Alberta, Canada), *Școala și învățământul primar în Republica Moldova și regiunea transnistreană: politici identitare și educația patriotică*

Remarci finale: Petru Negură și Constantin Ardeleanu

18:30: Cină